

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Amor erga Deum, & Christum. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

sudant quidem, sed inani labore se ipsos consumunt sine fructu animarum. Declamationes suas quasi telas aranearum texunt ad captandam auram, ac nomen: & saepe assidue istas muscas venantes ne istas quidem capiunt. Itaque prudens & spiritalis Orator, nisi velit laborum suorum fructus amittere, saepe suam intentionem examinet, saepe corrigat cum est opus cum studio. & paranda concioni animum admovent, oret Deum

Psal. 50.

cum Davide, Spiritum rectum in nova in visceribus meis: cum ad pulpitem accedit, quicquid est dicturus Deo offerat, dicens

Psal. 113.

Non nobis Domine non nobis, sed homini tuo da gloriam. Si aliqua inanis gloriae tentatio, vel sinistra intentio cordis sui foris pulset, cum zelo exclamet, Vade retro Sathana, Domine

Matth. 4.

num Deum tuum adorabis, & illi soli servies.

Amor erga Deum & Christum magnus.
Caput V.

SAcerum hoc instrumentum, & adminiculum humanae salutis, nihil est quod aeque perficiat, Deoque habile reddat, quam Dei ipsius & Christi amor, sine quo omnis praedicatio vana est ac inutilis. Egregie Paulus ut omnia: Si linguis hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habuero, factus sum velut aes sonans, aut cymbalum tinniens, inanius felicit ac mortuum instrumentum. Docet D. Paulus sine charitate & amore, Dei concionatorem posse quidem exterius tinnire, sed ille sonus ipsi quidem concionatori nihil, auditoribus vero parum omnino proderit.

1. Cor. 13

Quam sit necessarius Amor in Deu.

Cap. 3.

Quamuis enim aliquantulum delectari videantur sonitu, qui foris aures pulsat, intus tamen corda non accenduntur cum verba ex frigido pectore emanantia, non habeant vim ad ignem excitandum. Idem Paulus charitatem vocat radicem ac fundamentum omnium bonorum, cum ad Ephes. scribens dicit: In charitate radicati, & fundati. Hanc radicem Christianus Orator in corde suo si ante figat, caetera facile & abunde ex ea oritura speret, quemadmodum ex vna radice tota pendet arbor. Solus quippe Deus amor ingenium acuit, industriam extimulat, solus inuenit, aggredditur, peragitur. Est enim amor acutus, ingeniosus, accendit ipse idem excitat ignem, ex quo verba profuunt ignita, quae possint in cordibus auditorum & ipsa faces accendere. Obiurgat enim Spiritus sanctus linguarum ignearum specie in Apostolo descendit, diuini amoris eloquentiam ipsis largitur. siquidem elo-

eloquentiam linguis; Amorem igne voluit designare: & Christus Apostolis præcepit, ne discederent e cænaculo, nec evangelicæ prædicationi principium darent, quousque induerentur virtute ex alto: ipse enim Spiritus osium est, per quod qui non intrat, fur est & latro: ipse Amantibus dat latitudinem Cordis: Ipse facit eloquentes, quia non potest vnquam deesse amanti, quod dicat, suggerente amore sententiâs, & verba. Ex hoc amore nascitur zelus gloriæ Dei, qui concionatorem vrit, vt dicat cum Elia, cuius verba instar facis ignita erant: zelo zelatus sum super Domino Deo exercituum. Ex eodem charitas proximorum exsurget, quæ nihil aliud est, quàm omnes propter Deum diligere: vnde zelus salutis animarum amplius efferuescet. Denique si Dei adsit amor, pauca ex ijs, quæ ad boni Concionatoris partes, edendosque fructus requiruntur, desiderabit. Hic amor Dei necessarius est, vt semper recta in Deum intètionè feratur, nec populari plausu evanescat. Hic ad tolerandas persecutiones præbebit vires, cum sciat illud Christi: Si me persecuti sunt, & vos persecuentur. Et illud habeat ante oculos: Si de hoc mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret, sed quia de mundo non estis, propterea odit vos mundus. Sed diuinus Amor tale odium non horret, nec veritatem propter hoc tacet. Ex hoc eodem amore nascetur vis quædam in dicendo, & ardens eloquij efficacia. Si enim Rhetores volunt ijs affectibus debere suum Oratorem moueri, quos in alijs velit excitare; noster Concionator quomodo in alijs amorem Dei ingeneret, quo ipse destituitur? In hoc ergo Dei amore laboret, vt etiam eximius, & magnus euadat, & ad quamdam cum Deo familiaritatem perueniat; ita enim fiet, vt non mediocres, sed magnos fructus pariat. Vt enim plantæ, fructus non faciunt nisi creuerint & animalia non generant nisi in ætate adulta, ita, vt filios spirituales Deo generet, & Christum parturiat, & in ingeneret in cordibus; multum refert, vt in hoc amore Dei sit magnus:

Sed placet magis ad amorem Christi sermonem conuertere, & hunc Oratori nostro ante oculos ponere, nõ solum qua Deus sed etiam qua parte homo est. Hic Christi amor, si perfecte, enim concipiet Sacer Orator, maxime erit efficax, vt ipsum instrumentum auctori suo proxime, & conuenienter annectat. cum enim illa Christi sanctissima humanitas sit perfectissima vnitate Deo coniuncta; qui illum hominem singulari dilectione complectitur, non poterit cum ipso Deo non fieri vnum.

Quam-

Act. 1.

3. Reg. 6. 4.

1. 10. 1.

3. Regum

cap. 19.

Thom. 15.

De Amore
erga Christi-
sum.

Quamobrem arbitror, neque dignius fundamentū, neque fecundio-
diorem radicem posse desiderari, quam sit amor Christi, qui
quanto erit in concionatore feruentior, tāto is maiore dignitate
munus suū administrabit. Etenim obscurum esse nō potest, quin
omnium Christianarum dictionum primum ac maximū argu-
mentum Christus esse debeat. Debemus enim cum Paulo di-
cere: *1. Cor. 1.* Nos autem prædicamus Christum, Iudæis scandalum,
gentibus stultitiam, nobis autem, id est his qui salui sunt, Dei
Gal. 4. virtutem ac Dei sapientiam: Et, quoniam non cognouit mūdus
per sapientiam Deum, placuit Deo per stultitiam prædicatio-
nis saluos facere credentes. Cum ergo Christianus Orator
debeat semper Christum in ore, & concionibus habere, & id
eniti, vt eius amorem in auditorum pectoribus ingeneret, oportet
eum animo erga ipsum quā suauissime affectum esse. Si
enim non habeat Christum in corde, vel non habebit in ore,
quia ex abundantia cordis os loquitur; vel si fingere velit, in
detestandam incidet hypocrisim: neque vnquam sermo fictus
& artificiosus poterit esse efficax; verus enim non simulatus
ignis incendit. & nemo, vt vulgari prouerbio dicitur, alteri
dat quod ipse non habet.

Propterea studeat in se primo Christum formare, & tunc
poterit vere cum Paulo dicere; Filioli, quos iterum parturio
donec formetur Christus in vobis. Habeat Christum in intel-
lectu, maximam de eo, vtī par est, concipiendo existimationē,
vt pote de vero & vnico filio Dei viui, in quo repositi sunt om-
nes thesauri sapientiæ, ac scientiæ Dei, & perfectissimo capite
totius Ecclesiæ non solum militantis, sed & triumphantis. Cogit
et hominem, & Deum sublatum super omnem principatum
& potestatem, & super omne nomen, quod nominatur; cui da-
ta est omnis potestas in cælo & in terra, & cui flectitur omne
genū; & alia quibus Sancti Pauli epistola plenæ sunt, quas in
hunc finem & legere, & attente considerare vtilissimum est.
Ex qua existimatione fiet, vt primum ipse omni honore ac lau-
dibus eum colat & adoret. Deinde cum ad alios pro concio-
ne de eo verba faciet, cum quādam dicendi maiestate, ac ma-
gna reuerentia id præstabit, ita vt verba etiam corda pene-
trent auditorum, eosque ad idem faciendum permoueant.
Præterea contendat enixis precibus à Deo impetrare, vt in
animum suum tenerum ac singularem quemdam amorem in-
fundat, quo feratur in Christum, tanquam in eum, qui modo
singulari sit Deo dilectus filius; in quo pater vnice sibi complacet.

Magna de
Christo exi-
stimatio.

cet, in quo ut primogenito naturali agnoscit ac diligit omnes filios adoptionis: in eo inquam, qui omnis nostri boni fons, atque author est, cum non sit aliud nomen, in quo, oporteat, nos saluos fieri: & denique à quo, & cum quo, & in quo, & per quem sunt omnia. Ex hoc amore id consequetur Christi amator, ut si fieri possit, omnes gentes, ac totum mundum cupiat ad eius amorem pertrahere: tum ut habeat tanto plures ad eum amandum, colendumque auditores ac socios: tum quia, hoc illi obsequium, hoc donum esse gratissimum nouit: atque adeo nihil magis in optatis habebit, quam animas in suis concionibus Christo parere, ad quas ille suo sanguine redimendas è cælo descendit in Terras. Et sane hic dignus est prædicare Christum, & pro Christo legatione fungi, ac Euangelium Christi populis promulgare, qui aliquo modo saltem cupiat posse eum D. Petro dicere: Tu scis Domine, quia amo te, & animam meam pro te ponam. Debet vero pius Orator sic animo instructus, ac tali amoris igne succensus, sæpissimè de Christo in suis concionibus agere, de eius maiestate, perfectionibus, amore, beneficijs in nos collatis; de illius dictis, factis, mysterijs, virtutibus sermones frequenter instituere, maximè vero de illius passione & morte: in qua maior sapientia splendet, & charitas ardet, ut possit eadem cum Paulo verba usurpare, Non iudicauit me scire aliquid, inter vos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum. Ad hunc autem effectum animi tam preciosum in se primum, postea in alijs ingenerandum, eximium ac singulare quoddam, uti modo significauit, præbebit exemplum, & adiumentum Paulus, cuius verba ex ardentissima eius cordis fornace erumpentia singulos inflammabunt, eruntque fontes vberissimi quibus hortulos nostros irrigemus. Theauri sane pretiosissimi, unde aureas sententias depromamus: quarum nos aliquas in ultimo huius primæ partis capite subijciemus. Denique illud omnino sibi persuadeat noster Orator, nulla re magis suas conciones vtilis futuras, quam si Christum sepe proponat, Christum prædicet, Christum inculcet, & quasi quotidianum panem semper cum alijs cibis mensæ Euangelicæ apponat. Cuius rei sit mihi locuples testis magnus Prædicator, & clarissimi Ordinis Prædicatorum primus author Dominicus, cui post multas Tolosæ habitas conciones, conuerenti coram Deo de exiguo earum fructu, Beatissima Dei Genitrix assistit, quæ Sanctum virum blande consolata admonuit, ut filij sui mysteria in concionibus tractaret quàm sæpissime,

Thom. 13.

1. Cor. 2.

Exemplum
Amoris Christi
Pauli.S. Dominici
exemplum.

pissimè, inde futurum, vt magnum singuli fructum exereret. Quod etiã confirmare possem experimento aliquorũ, qui nostra xtate, cum maiori animarum beneficio in hoc munere laborarunt; in quorum numero habuit Hispania magistrum Ioannem Auilam, qui cum esset ipse singulari modo in Christum animatus, maximè ad mysterium incarnati Verbi, & Sacratissime Eucharistia, dum Christum, sepe auribus & cordibus inculcat, messem animarum fecit vberriam. Concludant hoc caput

Serm. 15. B. Bernardi verba. Qui perfectam habet charitatem, prædicet, in Cant. in fructificet, innouet signa, immutet mirabilia, quia non est qua sine se immisceat vanitas, vbi totum occupat charitas.

Spiritus orationis & contemplationis. Cap. VI.

A Moris Diuini fomes ac nutrimentum oratio & contemplatio est, cuius spiritus in Ecclesiastico Oratore vigere plurimum debet. Multa sunt quæ hoc clarissimè docent humana ac diuina testimonia, multæque rationes. Nos vero orationi & ministerio verbi instantes erimus, dixerunt Apostoli. Vbi oratio ante prædicationem rectissimè constituitur, tamquam ea quæ hierarchicam hanc debeat actionem dirigere, & sine qua mutila ac sterilis foret. Nec solum docent orationi vacandum, sed cum instantia orandum, quod à Christo ipsi didicerant, qui cum dies in populis erudiendis posuisset, noctes

Probatur auctoritatem Patrum.

August. l. 4. de Doct. Chr. cap. 15. Ser. 57. in Cant.

in Dei oratione ducebat. Sed audiamus Sanctos Patres: Augustinus, munus suum, ait, vt præstet magis pietate orationum opus est, quam Oratoris facultate, vt orando pro se, & pro illis, quos est allocuturus sit orator, antequam dicat.] Diuus Bernardus in illa tria verba. Amica mea, columba mea, formosa mea, Habes, inquit, tria hæc prædicationem, orationem, contemplationem, in tribus designata vocabulis. Etenim merito amica dicitur, quæ sponsi lucra studiosè ac fideliter prædicando, consulendo, ministrando conquirat; merito columba, quæ nihilominus pro suis delictis in oratione gemens, & supplicans, diuinam sibi non cessat conciliare misericordiam; merito quoque formosa, quæ cœlesti desiderio fulgens supernæ contemplationis decore se induit] & concludit, qui huiusmodi est, placens Deo, cautus sibi, vtilis suis erit.] Idem, nunc nent, ait, tria hæc Verbum, exemplum, oratio, maior autem horum est oratio, ea namque operi & voci gratiam, & efficaciam promeretur. Greg. etiam Nazian. Christus, inquit, actio-

Ep. 201. Orat. 27. In Maximum.